

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Polletna naročnina Lir 3.000

Letna naročnina » 6.000

Letna inozemstvo » 8.000

Poštno čekovni račun: Štev. 24/12410

Leto XXVII. - Štev. 18 (1350)

Gorica - četrtek, 1. maja 1975 - Trst

Posamezna številka Lir 150

Vrednost človeškega dela

Vedno je človek s svojim delom in umom skušal bolj razviti svoje življenje. Danes pa je, posebno s pomočjo znanosti in tehnike, svoje gospodstvo razširil skoraj nad vso naravo in ga še dalje širi. Posledica tega je, da si človek mnoge dobrine, ki jih je nekoč pričakoval predvsem od višjih sil, danes že priskrbi sam s svojo lastno marljivostjo.

Spričo tega orjaškega napora, ki prevzema že ves človeški rod, vstajajo med ljudmi različna vprašanja.

Za verujoče je ena stvar gotova: posamična in skupna človeška dejavnost, to je tisto orjaško prizadevanje, s katerim ljudje tekom stoletij skušajo izboljšati svoje življenjske razmere, se ujema z božjim načrtom. Po božji podobi ustvarjeni človek je namreč dobil naročilo, naj si podvrže zemljo z vsem, kar je na njej in naj vlada svet v pravičnosti in sveto-
sti; in priznavajoč Boga za stvarnika vseh stvari, naj njemu izroča sam sebe in celotno veselje.

To velja tudi za čisto vsakdanja opravila. Kajti moški in ženske, ki pri skrbi za preživljanje samih sebe in družine svoje delo tako izvršujejo, da s svojimi napori dalje razvijajo Stvarnikovo delo, koristijo blagru svojih bratov in z osebno delavnostjo prispevajo k uresničenju božjega načrta v zgodovini.

Kristjani zato niti od daleč ne mislijo, kakor da stvaritve človeške bistrosti in moči nasprotujejo božji mogočnosti in kakor da bi z umom obdarjena stvar bila nekakšen tekmeč v odnosu do Stvarnika. Nasprotno, prepričani so, da so zmage človeškega rodu znamenja božje veličine in sad neizrekljivega božjega načrta. A čim bolj raste moč ljudi, tem bolj se razširja področje njihove odgovornosti. Iz tega vidimo, da krščansko oznanilo nikakor ne odvrča ljudi od graditve sveta, nikakor jih ne žene v zanemarjanje blaginje bližnjega, temveč jih na dolžnosti v tej smeri še tesneje priklepa.

(Iz konst. o Cerkvi in sed. svetu: 33-34)

Ob tridesetletnici osvoboditve

Proslava v Števerjanu

Števerjanska občinska uprava je med prvimi našimi občinami na Goriškem izpolnila svojo častno dolžnost in organizirala zelo uspelo proslavo 30. obletnice osvoboditve izpod fašističnega in nacističnega jarma. Povabila je k sodelovanju vse števerjanske organizacije in šolske otroke. Tako so se vsačani in Slovenci z Goriškega zbrali v petek 25. aprila najprej v župni cerkvi, kjer so msgr. R. Klinec, g. Marjan Komjanc in domači župnik Tone Prinčič opravili žalno sv. mašo za vse padle Števerjance v drugi svetovni vojni. Cerkveni zbor je s primernim petjem lepo obogatil spominsko daritev.

Na oder pred cerkvijo ob spomeniku, katerega je občinska uprava za to priložnost nekoliko preuredila, je stopil najprej župan Stanislav Klanjšček in začel zunanjo proslavo. Števerjanska občinska uprava in Slovenska skupnost na Goriškem sta z drugimi števerjanskimi organizacijami položili na spomenik vence. Po enominutnem molku je Marjan Terpin prebral imena vseh padlih, ki jih je 72, kar je za Števerjan ogromno število. V slovenskem in nato italijanskem nagovoru je župan Stanislav Klanjšček poudaril zlasti načela boja, ki ga briški ljudje bijejo že od puntarskih časov, ko so se prav Števerjanci pridružili tolimskim puntarjem, in skozi viharne čase vse do zadnje vojne, ko je Števerjan dal nad 350 partizanov, ki so se borili proti temu, da bi nas tlačila fašizem ali nacizem. Borili so se za svobodo naše besede.

Nagovor v imenu ANPI je imel domačin Franc Komic, ki se je zavzel zlasti za odločen boj proti fašizmu.

Sledil je primeren kulturni program, na katerem so nastopili z recitacijami osnovnošolski otroci, domača zborstva prosvetnih društev »F.B. Sedej« in »Briški grič« ter moški zbor »Mirko Filej« iz Gorice.

SLOVESNOST V RIŽARNI

Eno najlepših proslav odpornišva smo imeli pretekli četrtek 24. aprila v Trstu. Sam državni predsednik Leone je bil prisoten na slovesnosti v Rižarni in se v imenu italijanskega ljudstva poklonil žrtvam nacifašističnega taborišča. Na notranjem dvorišču Rižarne, tam kjer je stala krematorijska peč za sežiganje žrtev, je predsednik pozdravil tržaški župan Spacini, za njim pa je imel govor v slovenščini rojak Drago Skrinjar, bivši ujetnik uničevalnega taborišča.

V svojem govoru je poudaril, da temeljijo naše zahteve po popolni zaščiti slovenske skupnosti v Italiji prav na idealih protifašističnega boja, katerega zmago zdaj proslavljamo. Lepo je odmevala slovenska beseda med visokimi zidovi zloglasne stavbe in nas vse združila v eni misli: Nikoli več taborišč, pod nikomer in za nikogar. Kratek nagovor sta imela tudi italijanski interniranec Lupo in židinja Austerlitz.

Sledile so molitve po obredu katoliške, pravoslavne in judovske veroizpovedi. Pogrešali smo molitev v materinem jeziku, vsaj kratko, kot so jo gotovo znali vsi tisti Slovenci, ki so tam umirali. Verske obrede so spremljali trije cerkveni zbori, nato pa je govoril predsednik Leone.

Podčrtal je, da so bili med žrtvami Rižarne predvsem mnogi Slovenci in pripadniki drugih slo-

vanskih narodov in želel, da bi nas skupni cilj, ki so ga imeli takrat v boju proti okupatorju ljudje različnih narodov, veroizpovedi in političnih prepričanj, povezoval še danes v sodelovanju in strpnosti.

Predsednik republike je na koncu obiskal še notranje prostore poslopja, kjer ga je pričakovala tudi delegacija Slovencev v Italiji, katera mu je izročila dokument z zahtevami naše manjšine. Dogodek ima svojo simbolično važnost in zato je škoda, da delegacija ni najbolj idealno zastopala slovenskih sil v zamejstvu, posebno ne s kulturnega področja. Resnici na ljubo je treba tudi omeniti, da so mladinci z rdečimi zastavami, ki so se zbrali pred Rižarno, proslavo motili s kričanjem in žvižganjem. Na tistem svetem mestu je bila taka manifestacija gotovo nedostojna.

Ob tridesetletnici osvoboditve je prav, da se spomnimo vseh tistih, ki so delali za odpornišvo in pripomogli k zmagi nad okupatorjem na različne načine, morda ne ustrojeni v tiste vrste in skupine, ki si včasih edine lastijo zmago. Kdor se je boril za večne vrednote kot so svoboda, pravica in ljubezen pa je bil vedno odpornik in te vrednote so bile vedno revolucija. Takega človeka pa je večkrat ugonobilo nasilje, ki ni bilo fašistično, in tega nam je ob tem važnem jubileju žal.

D. COTAR

Množično so poromali v Gonars

Naj se nihče ne čudi naslovu. Obisk tržaških Slovencev v Gonarsu v petek 25. aprila ni bila kaka običajna proslava odpornišva, temveč resnično duhovno doživetje, ki bi ga lahko še najbolje primerjali romanju. Saj je bilo vse tako zbrano, duhovno, molitveno.

Tržaški duhovniki in laiki, ki so obisk v Gonarsu organizirali, so pripeljali s sabo veliko ljudi. Deset avtobusov in še mnogo osebnih avtomobilov je pripeljalo ljudi v Gonars. Nova gonarska cerkev se je pred začetkom maše napolnila. Navzoče je pozdravil domači župnik in izrazil svoje veselje, da so prišli molit za žrtve zadnje

vojne. On sam je od blizu doživljal trpljenje internirancev v Gonarsu.

Ob vstopu so združeni zbori pod vodstvom g. Dušana Jakomina intonirali vstopno pesem. Pristopili so številni duhovniki za somaševanje, katero je vodil škofov vikar dr. Skerl. Med somaševalci je bil tudi p. Ciril iz Gorice, nekdanji kaplan v taborišču v Gonarsu. Za oltarjem v velikem in prostornem prezbiteriju so stali v vrsti tržaški skavti in krojih in bili častna straža med mašo.

Po berilih je spregovoril msgr. Skerl. »Prišli smo pred božji oltar, da se združimo v molitvi in daritvi in da položimo še mi na daritveni oltar vse žrtve in daritve, ki so jih naši ljudje že položili na oltar v času boja za svobodo, za rast v dobrem, za socialni napredek, za domovino, za našo kulturo in naš jezik, za vero v Boga in njegovo Cerkev. Dobri Bog naj to daritev sprejme in vsem našim ljudem, ki so za take ideale trpeli, tudi stotero poplača. Tistim pa, ki so že umrli, naj jim bo v večni pokoj. Imamo polno znanih junakov in junakinj, katerih imena so vklesana z zlatimi črkami v naši zgodovini. Se več pa je neznanih junakov in junakinj, na katere danes nihče več ne misli. Tudi njih daritev naj Bog stotero poplača.«

Potem je msgr. Skerl še rekel: »Lepo je od nas, da smo danes prišli sem. A samo s svojim prihodom in nastopom ne zadostimo vsem dolžnostim, ki nam jih nalaga hvaležnost do vseh tistih, ki so trpeli in umrli za ideale, ki so nam še vedno sveti. Z iskrenim ustvarjanjem tovarištva in prijateljstva, z ljubečo skrbjo za resnico, z nepristransko sodbo o preteklosti in sedanjosti, predvsem pa z zvestim delom, da se tudi med nami ustvari boljši svet, lepše sožitje, skušajmo preiti in prekriti razna navzkrižja in nasprotja. Dvigajmo raven duhovnega in kulturnega življenja, gradimo sebe in naše občestvo za bodočnost, ki naj bo lepša in bolj božja kot je bila kruta preteklost naših očetov.«

Po nagovoru in molitvah se je maša nadaljevala. Pri obhajilu je lepo število nav-

zočih pristopilo k sv. obhajilu. Tudi s tem so pokazali, kako se kristjani spominjamo rajnih.

Po maši se je na pokopališče razvil sprevod ljudstva in duhovnikov. Dolga je bila naša vrsta in pobožno urejena. Gotovo je bilo v sprevodu več kot tisoč ljudi. Na pokopališču so se vojni žrtve, med katerimi so bili tudi otroci, saj se je v Gonarsu rodilo 51 otrok, ki večinoma taborišča niso preživeli, spomnili otroci z Bazovice s pesmijo in deklamacijo, združeni zbori z žalostinkami, g. Peter Sorli pa s primernim govorom. Peter Sorli je bil izbran nalašč, da spregovori na pokopališču, ker je sam bil žrtev nacističnih taborišč, saj so ga nacisti internirali v Dachauu.

V svojem govoru je g. Sorli dejal: »Žrtve, ki so padle, nam kličejo: Ohranite dediščino, ki smo vam jo zapustili! Ta dediščina je: materin jezik, slovenske organizacije, slovenska šola. Zaključil je: »Med vojno smo se interniranci večkrat med seboj pogovarjali o naši bodočnosti. Zaključek je bil vedno enak: Četudi vojne ne bomo preživeli, nas tolaži upanje, da bodo živeli po vojni boljši ljudje. Ko stojimo ob posmrtnih ostankih žrtev za svobodo in pravičnost, naj vstane v naših srcih sklep, da hočemo postati boljši ljudje.«

Kako daleč smo še od tega, je za Petrom Sorlijem pokazal dr. Drago Štoka. Samo nekaj stavkov je povedal, a ti so bili težki: »Včeraj — je dejal — je predsednik Leone odprl tržaško Rižarno kot spomenik odpornišva. Toda ni bilo tam molitve in pesmi v slovenskem jeziku, četudi so molili in peli v številnih drugih jezikih. In vendar je večina žrtev v Rižarni bila slovenskega porekla. Rabin je molil, pravoslavni duhovnik je molil, škof je molil po latinsko in italijansko, samo slovenski duhovnik ni smel zmoliti slovenske molitve.«

Naš boj za naše pravice in naše narodno dostojanstvo še ni končan. To naj bo nauk z obiska v Gonarsu leta 1975.

V Podgori so počastili spomin mučenika Lojzeta Bratuža

V okviru proslav za 30-letnico odpornišva in konca druge svetovne vojne se pri-morski Slovenci spominjamo celotnega našega boja in žrtev za časa fašistične diktature. Med temi žrtvami gre eno prvih mest prof. Lojzeta Bratuža. Zaradi tega je bilo zelo na mestu, da je podgorsko prosvetno društvo dalo pobudo za postavitev spominske plošče na župnišču prav na kraju, kjer je pok. profesor vadil s podgorskimi cerkvenim zborom.

Proslava je bila preteklo nedeljo 27. aprila. Začela se je z mašo za pokojnega Lojzeta. Somaševali so domači župnik Mirko Mazora in pa župnika Marjan Komjanc in Stanko Premrl, ki sta oba svoj čas donagala v podgorski župniji. Med mašo je prebrala berilo prof. Lojzka Bratuž, hči pokojnega Lojzeta.

Po maši je sledil zunanji del sporeda. Začela ga je Lidija Jarc, nova predsednica podgorskega prosvetnega društva. Poudarila je, da so sicer danes Podgorci ločeni po svojih političnih idejah, da pa so edini v ljubezni do pokojnega profesorja. Nato je bilo odkritje spominske plošče, kar je opravil dr. Andrej Bratuž, sin pokojnega mučenca. Ploščo je blagoslovil

domači župnik, šolski otroci pa so pod vodstvom svojega učitelja Mladena Uršiča prisrčno zapeli.

Kot glavni govornik je stopil na vzvišeni prostor dr. Teofil Simčič, nekdanji prijatelj in sodelavec pokojnega Bratuža. S toplo besedo je obudil spomine na tiste

težke čase in na številne primere fašističnega preganjanja, ki ga je bil deležen profesor Lojze Bratuž. Spomnil se je tudi za-služnega dela na glasbenem in vzgojiteljskem polju, ki ga je Lojze Bratuž opravljal v tistih letih. Prav zaradi tega je postal trn v peti podgorskim fašističnim veljakom, ki so sklenili, da se maščujejo. To se je zgodilo za božične praznike leta 1937. Zaradi zastrupitve je čez poldrugi mesec Lojze Bratuž po hudih bolečinah umrl v goriški bolnišnici. Seveda krivci njegove smrti niso bili nikoli poklicani na odgovor.

Po govoru sta dve dekleti prebrali nekaj odlomkov iz »Mladike« o Bratuževi smrti, otroci pa so recitali iz sonetnega venca, ki ga je možu v spomin spletla njegova žena Ljubka Sorli. Vso slovesnost je zaključil moški zbor iz Štmavra, ki je občuteno in zelo ubrano odpel tri pesmi pod vodstvom prof. Gabrijela Devetaka.

Slovesnosti je prisostvovalo zelo veliko ljudstva, tako iz Podgore kot tudi iz Gorice in okoliških vasi. Precej znanih obrazov je bilo tudi iz Trsta. Znamenje pač, da Lojzeta Bratuža še zmeraj ljubimo.

BREZ KULIS

Težave in zmeda. To dvoje morda trenutno najbolj vznemirja današnjega človeka. Težave — nekateri raje govorijo o krizi — v gospodarstvu, težave v politiki, v družbenih odnosih, v verskih vprašanjih, težave v obliki neredov in nasilja, težave z mladino in še in še.

Težavam se pridružuje zmeda, povezana z negotovostjo. Otrčamo se starega, preživelega, z muko iščemo novo in pri tem čisto skakamo v temo. Kaj in kakšno naj bo tisto novo, drugačno?

Receptov je nič koliko. Ponujajo jih filozofi, ideologi, teologi, politiki, časnikarji, propagandisti in še marsikdo. Svojo robo, dobro in slabo, nam ponujajo zlasti v časopisu. Časnikarji skušajo biti čimbolj drzni, udarni, široki, napredni, levičarski, socialni. Vedo pač, da je to danes moderno. Moda je dostikrat nad resnico, oziroma jo postavljajo nad njo, ker pač potrošniško vedo, da bi se drugače malokdo zmedil zanje in za časopise, v katere pišejo.

Tu pa že trčimo na tisto važno in v vsakem veku aktualno vprašanje: kaj je resnica? Kaj je dobro, kaj je napredno, široko, kaj je res socialno, kaj »levičarsko«?

Morda ne bo napak, če bo »Katoliški glas« izpod peresa DID objavil vrsto člankov o teh in drugih aktualnih vprašanjih, napisanih brez ozira na levo ali desno, ne toliko za tiste, ki stoje odmaknjeno pri oknu in gledajo, kaj se dogaja na cesti, tudi ne za tiste, ki stoje na cesti in čakajo, da ujamejo »pravi avtobus«, ampak v prvi vrsti za one, ki jim je za čisto resnico, naj je prijetna ali ne, ki jim je za ideale, za tiste, ki ne tulijo z volkovi, pač pa skušajo vedno iskreno iskati pot, katere se jim po vesti pokaže kot pravilna in pravična. Pri tem ni nujno, da se »Katoliški glas« vselej strinja z mnenjem avtorja, kateremu prepušča odgovornost za njegove članke.

Pisec se bo pri vsem ravnal po temle načelu Johna Kennedyja: Pripravljeni moramo biti sprejeti kritiko, nove ideje, potrebne izbire, polemiko, razmišljanje, popravljanje morebitne napake, toda iti moramo naprej, zakaj iti naprej je edini način, da greš naprej.

NASPROTNE SKRAJNOSTI V ITALIJI

Nič ni novega pod soncem. »Les extrêmes se touchent«, skrajnosti se dotikajo, pravijo Francozi. Reči hočejo: skrajne ideje imajo na robovih marsikaj skupnega, se tako rekoč dotikajo, tako da je prehod z ene strani na drugo kaj lahek in verjeten.

V Italiji pa sta danes predmet ostre debate »nasprotni skrajnosti« (opposti estremismi). Mišljeni so desničarski in levičarski skrajneži. Oboji so zagrizeni v svoje pretirane ideje, oboji v imenu svojih idej izvajajo zločinsko nasilje, ubijajo, ropajo, ugrabljajo ljudi, izvajajo atentate.

Okrog teorije o nasprotnih skrajnostih je nastal politični prepir. Medtem ko eni pravijo, da so nevarni skrajneži vseh vrst, čeprav je res, da so fašisti v Italiji trenutno najbolj nevarni, pa se levičarsko usmerjeni krogi postavljajo na stališče, da so nevarni samo fašisti, ker levičarskih skrajnežev ni, ali so tako nepomembni, da teorija o nasprotnih skrajnostih ne drži.

Poglejmo za kulise! Kdo ima prav? Ima prav Fanfani, ki zahteva, naj oblast odločno nastopi proti nasilju, pa naj pride od koder koli, ali imajo prav De Martino in komunisti, ki zahtevajo odločen boj samo proti fašistom, ker da levih skrajnežev ni ali da so nepomembni?

Vsakdo mora priznati, da so fašistični zločinci (oznaka »skrajneži« se zdi premala) danes res najbolj nevarni. O tem sploh ni treba izgubljanju besed. Naiven pa bi bil (ali pa bi kaj skrival za bregom), kdor ne bi hotel pogledati še na drugo stran novca. Nihče ne more zanikati terorističnih nastopov levih skrajnežev. O njih priča vsakdanja kronika.

Skrajneži so torej neizpodbitno na obeh straneh. Važno bi bilo vedeti, če se za njimi ne skrivajo morda roke spretnih političnih režiserjev. Nobena skrivnost ni, da terorizem, neglede na to, kakšen je, žene vodo na mlin desnici in to ne samo fašistični.

In levičarski terorizem? Italijanska komunistična partija ima trenutno ves interes, da je levica »pridna«. To pa iz dveh razlogov:

Moskva hoče popolnoma gospodariti v vzhodnoevropskih državah in mora zato v smislu jaltškega sporazuma dati Amerikancem mir v Vzhodni in Srednji Evropi. In v italijanski komunistični partiji ima Moskva še vedno več kot dovolj vpliva (to dobro ve Cossutta, ki velja za sovjetskega zastopnika v KPI), da italijanski komuni-

sti to njeno potrebo upoštevajo.

Dokler Berlinguer vztraja pri predlogu za »zgodovinski kompromis« s katoličani, ne smejo italijanski komunisti kazati revolucionarnih in nasilnih zob. Pač pa so odkrito za levičarski terorizem kitajsko usmerjeni italijanski komunisti in pa tisti levičarski izvenparlamentarni skrajneži, ki niso zadovoljni z Berlinguerjevo politiko.

Če bi Moskva spremenila svojo zunanjo politiko, ali če bi se notranji italijanski politični položaj spremenil, pa bi utegnili italijanski voditelji spremeniti taktiko in na tiem prijazneje gledati na levičarske skrajneže ter njihovo teroristično delovanje. Zato je tudi ta nevarnost vsaj možna, čeprav trenutno najbrž res ni neposredna.

DID

Portugalci so zavrnil komunistem

Prizor iz volivnega boja na Portugalskem, v katerem je bila najbolj glasna komunistična levica; vendar so ji volivci dali le 12,5 %

Vojaki, ki so držali obljubo in dali portugalskemu ljudstvu možnost (pa ne vso, saj je bila demokratska stranka izključena od volitev) izreči se po 40 letih desničarske diktature na svobodnih volitvah, so bili nad izidom volitev nemalo presenečeni. Upali so, da bo komunistična partija, najbolj stalinistična v zahodni Evropi, ki odločno podpira vojaško hunto v vseh njenih odločitvah, dobila množično podporo s strani volivcev. Pa je dobila le 12,5 % oddanih glasov.

Sam vodja komunistične partije Cunhal je priznal, da rezultat volitev partiji ne daje tistega pomena, ki ga ima po svojem vplivu na ljudske množice. Svoj neuspeh skušajo portugalski komunisti razložiti z dediščino, ki so jo pustile »temne sile fašizma«, z zaostalostjo ljudskih množic, zlasti na severu, s povezanostjo Vatikana in duhovščine z veleposestniki in podobno. Cunhal zagovarja ljudsko fronto, to je povezavo socialistov in komunistov, za edini možen način vladanja na Portugalskem.

Socialisti so iz volitev izšli kot daleč najbolj močna politična skupina, saj so prejeli 38 % glasov. Volili so jih tudi mnogi katoliško usmerjeni ljudje, medtem ko

Sredi aprila so vodilni zahodni časopisi objavili protestno pismo nekdanjega voditelja češkoslovaške partije Aleksandra Dubčka, ki ga je lani v novembru poslal parlamentu v Pragi. To pismo je bilo prethotapljeno v tujino in je seveda na Češkoslovaškem povzročilo veliko negotovanja med partijskih krogov.

Pismo je objavil tudi največji jutranjik na Švedskem »Dayens Nyheter«. Švedski ministrski predsednik Olaf Palme je pohvalil nekdanja Dubčkova prizadevanja med praško pomladjo leta 1968 in obsodil sedanje ravnanje z Dubčkom.

V četrtek 17. aprila je sedanji vodja češkoslovaške partije in ministrski predsednik Gustav Husak odgovoril Palmeju z ostrim prispevkom v partijskem glasilu »Rude Pravo«.

Olaf Palme pa mu ni ostal dolžan od-

govora. V soboto 19. aprila je v govoru, ki ga je imel ob praznovanju 75. obletnice obstoja delavske komune v Stockholmu najprej kritiziral sedanjo politiko ZDA v Južnem Vietnamu, nato pa omenil položaj na Češkoslovaškem. Dejal je:

»Dejstvo je, da sta češki in slovaški narod izpostavljen diktaturi, ki jo velika večina ljudstva sovraži in prezira. V naše pojmovanje solidarnosti z zatiranimi ljudstvi na svetu mora biti vključeno tudi upanje, da bo prišel čas, ko bosta tudi češki in slovaški narod spet dobila svojo svobodo.«

Švedski radio je nato objavil, da Palmejeve izjave niso bile nobena slučajnost ali posledica čustvenega izbruha. Nasprotno! Predsednik švedske vlade je prišel do zaključka, da Dubčku grozi zapor in da ga je treba pred tem rešiti z ostrim švedskim komentarjem, ki naj bi ga tiskovne agencije hitro raznesle po svetu.

Dubček je trenutno uslužben kot mehanični delavec v nekom gozdnem podjetju. Zadnje njegovo pismo dokazuje, da je ostal zvest svojim idejam, ko je hotel dati državi socializem s človečanskim obrazom.

»Glavni razlog — pravi Dubček v pismu — za moje pisanje je ugotovitev, da se pri nas tepta socialistična zakonitost.«

OKNO V DANAŠNJI SVET

Poziv za pomoč žrtvam vietnamske vojne

Sv. oče je pozval svetovno javnost, da priskoči na pomoč po vojnih grozotah prizadetemu ljudstvu v Kambodži in v Vietnamu. Predsedstvo italijanske škofovske konference je povabilo vse italijanske škofove, naj po svoji uvidevnosti poskrbijo za zbiranje te pomoči, predsedstvo samo pa je takoj poslalo deset milijonov lir. Pomoč zbirajo tudi ameriški škofje in škofje drugod po svetu.

Obračun prvih treh mesecev sv. leta

V Rimu je zasedal glavni odbor za sveto leto. V prvih treh mesecih svetega leta, to se pravi od 25. decembra do konca marca je prišlo v Rim okoli 600.000 romarjev. Poleg prijavljenih romarskih skupin je bilo veliko posameznih družin, šol in drugih, ki se niso prijavili glavnemu uradu za sveto leto. Zato računajo, da je prišlo doslej v Rim skupno že približno en milijon romarjev. Vatikanske muzeje je v tem času obiskalo 274.000 ljudi.

Srečanje za pomoč misijonom

V torek 8. aprila so se v Rimu sestali predstavniki škofovskih konferenc za misijonsko sodelovanje. Zastopanih je bilo okoli 60 škofovskih konferenc. Do srečanja je prišlo na pobudo misijonske kongregacije. Zastopniki škofovskih konferenc so najprej poslušali poročilo, kakšni so danes pogoji za misijonsko delovanje. Prefekt misijonske kongregacije kardinal Rossi je prosil za sodelovanje vse predstavniške škofovskih konferenc. Predlagal je, naj bi vse cerkvene ustanove prispevale kot pomoč misijonskim deželanom vsaj en odstotek od dohodkov, ki jih imajo.

Nedelja novih cerkvá

V nedeljo 13. aprila so praznovali v Rimu nedeljo novih cerkvá. Znano je, da se v Rim priseli vsako leto več deset tisoč novih ljudi. Zato je v novih predmestjih znatno pomanjkanje cerkvenih prostorov. V gradnji je trenutno 7 novih župnijskih cerkvá. Nekatere so že skoraj dokončane, druge bodo v teku leta. Kardinal Poletti, papežev generalni vikar za rimsko mesto, je povabil rimske vernike, naj prispevajo za gradnjo novih cerkvenih prostorov. Lani je dala nabirka samo 13.480.000 lir, predvideni stroški pa znašajo 816 milijonov lir.

Človekoljubno posredovanje

Katoliški škof v Münstru in zastopnik nemških evangeličanov sta posredovala pri iranskem poslaniku v ZR Nemčiji, naj ne bi njegova država zaprla iransko-iraške meje. Pomagala naj bi kurdskim beguncem, ki so se še morali ali se še bodo umaknili iz iraškega Kurdistanu.

Poziv k spravi

Nedavno je obiskal Sev. Irsko novi anglikanski primas canterburyjski nadškof Coggan, da bi se na licu mesta seznanil s položajem in podprl prizadevanja po sožitju med protestanti in katoličani.

»Pomembno je — je dejal —, da se

V dokaz navaja ravnanje politične policije, ki njega in njegove družinske člane stalno nadzira in jih ovira v osebnih svobodi. »Sicer pa so takega postopanja deležni tisoči in tisoči Čehov in Slovakov, ki so ostali zvesti idealom praške pomladi. Nad dva tisoč jih je po zaporih, več deset tisočev je izgubilo delovno mesto, na stotine pa jih je bilo izključenih iz partije. Lenin bi se obrnil v grobu, če bi videl, kaj vse se dela v njegovem imenu. Ni mogoče govoriti o svobodi, če nima sodna oblast možnosti, da se upre odlokom partije. S člani partije se postopa kot s slepo množico ljudi, kateri imajo edino pravico pogoltniti grizljaj, ki so ga že prežvečili partijski voditelji.«

Toda Dubček ne ostane le pri teh ugotovitvah. Odklanja trditve, da je hotel Češkoslovaško izpeljati iz bloka socialističnih držav. Zanj je sodelovanje s socialističnimi državami, zlasti s Sovjetsko zvezo, nujno potrebno. Hotel je le gospodarsko reformo, čeravno načrtovano, kjer bi bilo več vzpodbude za delo. Za to pa je potrebna svoboda.

Dubčkovo pismo je odločno in pogumno. Jasno pokaže, da marksistično-leninistični režimi niso v stanju odreči se policijski državi, ječam, preganjanju ideoloških nasprotnikov. Zato mora vsaka stranka, ki jo komunisti vabijo k sodelovanju, imeti to trajno pred očmi. Kar velja v polni meri tudi za Krščansko demokracijo v Italiji.

majhne skupine vernih notranje in zunanje krepijo, da veliko premišlujejo in skupno molijo za mir.« Obrnil se je tudi na skrajneže na obeh straneh. Pozval jih je, naj se »osredotočijo na stvari, ki so vsem skupne in začno tam delati za mir.« Nadškof je zaprosil za pomoč tudi svetovno javnost, predvsem kristjane: »Priporočil bi vam rad, da se še naprej v mislih in molitvah spominjate Sev. Irske.«

Preganjanje pisateljev v Rusiji

Pisatelj Vladimir Bukovski je bil leta 1972 pri 32 letih obsojen zaradi dozdevne protidržavne dejavnosti na 12 let zapore. Ko se v zahodnem svetu protesti zaradi tega še niso bili poglobili, so v Rusiji zaprli že naslednjega pisatelja, Anatolija Marčenko.

38-letni inženir Marčenko je bil popisal življenje v sovjetskih taboriščih, kjer je prebil tri leta, od 1968 do 1871. V knjigi »Moje pričevanje« je prikazal, kaj se mu je bilo zgodilo, ker je skušal po letu 1960 tajno zapustiti Sovjetsko zvezo.

Kar zadeva Vladimira Bukovskega je prišel prvič v zapor leta 1963, ker so pri njem menda našli fotokopije knjige »Ta novi razred« Milovana Djilasa. Sodne obravnave ni bilo, pač pa so Bukovskega zaprli za 6 mesecev v psihiatrični inštitut Serbskij, kasneje pa je prišel v psihiatrično kliniko v Leningrad.

Bivanje v tej kliniki je Bukovski primerjal peklu. Leta 1965 so ga izpustili, vendar je bilo njegovo zdravje že močno načeto. Poleg oslabelosti srca si je nabral še močnega revmatizma.

Toda že v decembru 1965 je prišlo spet do aretacije, ker se je Bukovski udeležil zborovanja v prid preganjanima pisateljema Danijelu in Sinjavskemu. Zaradi močnih protestov na Zahodu so ga potem izpustili. S tem pa pot njegovega trpljenja ni bila končana.

Leta 1967 so ga prijeli znova in sicer zaradi organizacije zborovanja proti aretaciji Aleksandra Ginsburga, Jurija Galanskova, Alekseja Dobrovoljskega in Vere Lačkove. Bil je obsojen na tri leta prisilnega dela. Ko je obsodbo leta 1970 prestal, se je umaknil k materi v Moskvo, a so ga že leta 1971 znova prijeli, ker je zahodnim dopisnikom razdeljeval listine z dokazi, kako v Sovjetski zvezi zlorabljajo psihiatrijo.

Leta 1972 so ga znova obsodili na 12 let, od tega na dve leti zapore, pet let prisilnega dela v taborišču in na pet let pregnanstva. Maja 1974 je skupno z drugimi taboriščniki nastopil gladovno stavko, da bi protestiral proti nečloveškim razmeram v taborišču. Zato so ga prepeljali znova v strah vzbujajoči zapor Vladimir.

Bukovskega mati je poslala britanskemu ministrskemu predsedniku Wilsonu posebno pismo, v katerem sporoča, da sam ne bo preživel kazni, ako bo moral ostati v zaporu do leta 1978, torej do začetka, ko nastopijo leta njegovega pregnanstva.

Zbor „Tone Tomšič“ na goriškem Gradu

Letošnja abonmajška koncertna sezona je za nami. Od novembra dalje do srede aprila smo imeli pet koncertov z različno vsebino in obliko. Prireditelj so hoteli nuditi goriškemu občinstvu širši pregled glasbene ustvarjalnosti, pa tudi seznaniti prijatelje in ljubitelje glasbene umetnosti z vsemi dejavnostmi na poudarjalnem področju. Simfonični in vokalna, komorna in solistična glasba — vse to je bilo na sporedu teh petih koncertov. Obisk je s svoje strani pokazal veliko zanimanje občinstva, kar je lepo jamstvo za naslednjo sezono, ki se obeta zelo bogata in zanimiva.

Kot je bil lep in svečan prvi koncert v Verdijevem gledališču z nastopom mariborskega zbora in orkestra, tako je bil posrečeno izbran zadnji koncert. Nastopil je namreč APZ »Tone Tomšič« iz Ljubljane in predstavil izbran ter bogat spored iz zborovske literature. Dvorana deželnih stanov na goriškem Gradu je bila nabito polna, občinstvo je zelo toplo pozdravilo in sprejelo pesem mladih slovenskih akademikov. Zborovska zasedba je bila številčno močna (okoli 80 pevcev). Prvi del sporeda je obsegal skladbe tako polifonskih kot modernih avtorjev. Pisano sestavljen program prvega dela je morda nekoliko časovno neurejeno predstavil skladbe z najrazličnejšimi zahtevami, čeprav je zbor v tem pogledu mojstrsko rešil svojo vlogo in dokazal umetniško podoživljanje posameznih kompozicij. Od dveh Lassovih madrigalov in mehke Schumannove razpoložljive skladbe tja do markantnega Vaughan Williamsovega dela je zbor razvijal svoje visoke tehnične ter interpretativne sposobnosti. Še posebej velja tu omeniti zelo zahtevne skladbe, kot Lottijeve »Crucifixus«, kjer zlasti doni bogato razvejano mnogoglasje preprosto z globoko religioznostjo. Tako tudi Ivesov »67. Psalm« s sodobno atonalno govorico. Kot zadnji točki prvega dela smo poslušali dve Bachovi skladbi, in sicer »Preludij« in »Fugo in Do«. Omenjeni deli sta vzeti iz Bachove zbirke »Das Wohltemperierte Klavier« in sta torej izrazito instrumentalni. Čeprav ju je ljubljanski zbor zelo učinkovito — rekel bi skoraj duhovito —

podal, menim, da bi bilo bolje prikazati kak odlomek iz Bachovega silno obsežnega pristno vokalnega opusa.

Drugi del svojega sporeda je zbor »Tomšič« začel z vrsto slovenskih borbenih pesmi s partizansko vsebino. Tako je predstavil Sivicevo »Domovina je ena«, Pahorjev »Prečuden svet«, Simonitičev »Nabrušimo kose«, Vrabčev »Bilečanko« ter Gobčev »Pesem o svobodi«. V teh skladbah so pevci pokazali svojo zvočno potencialnost, pa tudi velik smisel za reliefno oblikovanje (kot npr. v Bilečanki). Vse ostale pesmi spadajo v slovensko narodno zakladnico. Pri »Lipi« ali »Pa se sliš« smo občudovali zelo mehke odtiske in skrajno fino doziranost. Sledile so še »Polka«, »Nocoj, pa oh nocoj« ter »Moj očka so mi rekli«, slednja v zelo dognani in zahtevni Svarovi priredbi. Za zaključek je zbor »Tone Tomšič« dodal še koroško »Rož, Podjuna, Zila« ter Premrlovo »Zdravljico«.

Ljubljanski akademski zbor je na goriškem koncertu ponovno dokazal svojo visoko pevsko kvaliteto. Za to ima glavno zaslugo njegov pevovodja, primorski rojak Marko Munih, ki je v dolgih letih svojega umetniškega vodstva vžil temu vokalnemu ansamblu veliko homogenost in iz njega izoblikoval zavidljivo zborovsko telo. Skoda, da se zadnja leta ta zbor ne javlja več na mednarodnih pevskih tekmovanjih v Italiji, s posebnim ozirom na Gorico. In prav tu bi bila njegova prisotnost na takem forumu še bolj potrebna in za prikaz slovenske zborovske kulture in poudarjanja pravičnega nujna. a. b.

Širite „Katoliški glas“

V nedeljo 4. maja ob 17. uri bo v Marijinem domu pri Sv. Ivanu v Trstu veseloligra

Jaka Stoka

»LAŽI ZDRAVNIKA«

Vabljeni!

Štiri leta Mladinskega doma v Boljuncu

Našim bralcem malokdaj spregovorimo o našem delovanju. Toda te dni so potekla štiri leta od otvoritve Mladinskega doma Boljuncu in zato se nam zdi prav, da se ozremo nazaj na pot, ki smo jo prehodili; to nam bo v spodbudo za prihodnost in v razmišljanje, kaj bi se še dalo narediti. Kot vse prejšnje, je bila tudi letošnja kulturna žetev dovolj bogata in pestra.

Ze z oktobrom je mladinski zbor obnovil svoje redno delovanje ter pričel z rednimi tedenskimi vajami; pevci so dosegli precejšnjo zlitost ter so se izkazali ob raznih priložnostih, tako v cerkvi kot na kulturnih prireditvah, med drugim v Kulturnem domu v Trstu na reviji »Pesem mladih«.

Zgledu mladine so sledile boljunske žetve, ki so začutile potrebo po lastnem pevskem zboru in vadijo pod vodstvom s. Imelde Stor že od novembra dalje ter so imele ubrano peko med bogoslužjem. Namestitev pa nastopiti tudi v Mladinskem domu.

Ob začetku šolskega leta smo obnovili tudi dejavnost Glasbene šole; obiskuje jo 16 deincev, ki jih uči prof. Ivan Tara-bocchia, pod čigar vodstvom je nastopil ansambel harmonikarjev.

V istem mesecu je mladina priredila srečolov in s tem doprinesla svoj delež misijonski nedelji.

Naslednji mesec smo povabili med nas akademika Marjana Jevnikarja, in sicer ob večeru slovenskega filma. Jevnikar je predvajal pet ozvočenih kratkometražnih filmov v barvah, katerih avtor je on sam.

Decembra smo počastili sv. Miklavža z že tradicionalnim miklavževanjem; tudi to je mladina poskrbela za odrsko predstavo in celo režirali so mladi.

Ker je Mladinski dom namenjen tudi družabnemu življenju, je za Silvestrovo bilo poskrbljeno za veselo slovo od starega leta in zbrali smo se na skupno praznovanje tega dogodka.

Božične praznike smo zaključili z božičnico, ko so bile na sporedu recitacije, petje ter prizor, ki so ga pod režijo Fulvije Premolin zaigrali boljunski otroci.

24. januarja je pri nas gostoval svetoivanski cerkveni pevski zbor pod vodstvom Nade Zerjal-Zaghet in zares ubrano zapel vrsto pesmi. Poleg zbora je nastopil tudi

simpatični ansambel »Explorer 74«.

Ob koncu januarja smo odprli petndnevno razstavo tiska, da bi poudarili važnost tega družbenega občila, kateremu je bil ta mesec posvečen. V to namen smo povabili župnika g. Bogomila Breclja, ki je imel predavanje »Tisk, najvažnejše družbeno občilo« ter ga spremljal z diapozitivi. O pustu je Mladinski dom priredil veselo rajanje za otroke, ki se ga je udeležilo veliko število malčkov.

Februarja smo se tudi spomnili našega največjega pesnika Franceta Prešerna z bralno predstavo in originalnimi barvnimi diapozitivi iz pesnikove hiše; sledile so recitacije in nastop pevskega zbora iz Skednja pod vodstvom g. D. Jakomina.

Važnost vloge žene v današnjem svetu smo hoteli podčrtati s praznikom žena 8. marca z bralno predstavo ter z nastopom ansambla »Supergroup« z Brega. V istem mesecu smo še priredili večer z diapozitivi s potovanja po Rusiji. Gost je bila tokrat gđc. Ivanka Furlan.

Za velikonočne praznike se je mladina tri večere zapored zbrala na duhovno srečanje, ki ga je vodil duhovnik Tone Bedenčič. Važni sta bili tudi predavanja dr. Marjana Sefa, ki je govoril najprej mladini o spolni vzgoji, nato pa še mladim zakoncem o problemih družinskega in zakonskega življenja.

Ob obletnici otvoritve Mladinskega doma pa je nastopil amaterski oder Prosek-Kontovel z veseloligro »Županova Micka« in z enodejanko »Gospa Fips in gospodična Tips«.

Letošnja kulturna sezona seveda še ni zaključena. To pa je dosežan žetev. Mladinski dom je sedež dveh pevskih zborov, glasbene šole, odbora MDB, skavtske skupine, ki ima v njem svoje redne sestanke ter bogato opremljene knjižnice, ki redno deluje že od lanskega maja ter je na voljo velikim in malim dvakrat tedensko.

Dom ima svoje sončne in senčne strani, svoje uspehe in neuspehe, svoje vesele trenutke in svoje težave. Vendar danes moremo reči: Dom uspeva, potreben nam je in koristen vsem dobromiselnim Boljuncanom.

Ko se zazremo v poslopje, ki je žarišče našega delovanja, se nam zdi kakor da stoji od zmeraj med nami. Radi ga imamo, v njem delamo in živimo.

Iz pisem naših misijonarjev

V pismih so se oglašili nekateri naši misijonarji. Naj navedemo iz njih nekaj odlomkov!

P. RADKO RUDEŽ ZNOVA V LUSAKI

Zopet sem doma v svoji Zambiji. Rim sem zapustil v nedeljo 2. februarja po polnoči, opoldne sem bil že v Lusaki. Moje novo bivališče in služba je v župniji Chelston. Vodi jo p. Tomažin.

Preprečena spletkat Slovincem nenaklonjenih krogov

Dne 23. aprila se je v Trstu sestal svet Slovenske skupnosti, ki je poglobljeno ocenil varianto devinsko-nabrežinskega regulacijskega načrta in na podlagi izraženih mnenj pooblastil izvršni odbor stranke, da posreduje svetovalski skupini devinsko-nabrežinske občine smernice za nadaljnjo izpopolnitev variante.

Na dnevnem redu je bilo tudi daljše tajniško poročilo o vseh perečih problemih političnega značaja. S posebnim zadovoljstvom je bilo vzeto na znanje, da je prav odločno posredovanje tajnika Slovenske skupnosti, v povezavi z drugimi naprednimi silami onemogočilo spletko nekaterih krogov, da bi ob proslavitvi žrtve nacifasističnega terorja v tržaški Rižarni, v prisotnosti predsednika republike Leoneja, ne prišlo do govora v slovenščini, kar bi bila velika krivica, saj je znano, da je bila večina žrtve v tej mučilnici slovenske, oz. hrvaške narodnosti.

Ob tridesetletnici osvoboditve se je svet spomnil vseh, ki so dali svoje življenje za svobodo in se je poklonil njihovu žrtvovanju. Zmaga nad nacifasizmom je odprla novo stran v zgodovini narodov. Slovenci smo v tem dolgoletnem boju dali še posebno hud krvni davek in zato še bolj cenimo z odporništvom pridobljene vrednote svobode in demokracije. Čuvajmo pridobljene ideale in ne dopustimo, da bi jih kdo poteptal!

Iz delovanja Slovenskih tržaških skavtinj in skavtov

Tržaški skavti in skavtinje so sredi živahnega delovanja. Ne bom tu omenjala sestankov po skupinah, ki so vsak teden in to v najrazličnejših krajih od Devina do Bazovice, Trebč in Barkovelj, Opčin, Skednja, Stramarja in drugih. Teh skupin je pri fantih nad 20, pri dekletih pa 15. V njih se odvija skrito delo, za katerega javnost največkrat ne ve, a je največjega pomena za vzgojo in uvajanje v družbo slovenske mladine.

Poleg tega zavzema naš program še številne dejavnosti, za katere pa je prav, da javnost o njih kaj zve.

V marcu smo imeli več duhovnih srečanj, ki jih je vodil g. Tone Bedenčič. Na veliki petek smo imeli tradicionalni križev pot, ko se povzpemo do cerkvice na Pečah. Postaje pripravijo udeleženci sami. Teh je bilo letos 25.

Med nami je bil tudi znani predavatelj p. dr. Marjan Šef, ki se je pomenil z mlajšimi člani naše organizacije.

Nekateri roverji in popotnice so se udeležili seminarja o koedukaciji, ki ga je pripravila italijanska organizacija AGESCI. Skavti so se spoprijeli po vodih tako v nogometu kot v košarki. Nedeljo so posvetili orientacijskemu pohodu, ki je navdušil vse udeležence.

Skupina novink popotnic je veliko pridobila ob srečanju s psihiatrom Pavlom Fondo, ki jim je razkazal svetoivansko bolnišnico. Dekleta so se tako seznanila s stvarnostjo, o kateri se je pred časom še molčalo in ki jo še danes spremljajo predsodki. Prav tako je bil koristen obisk ustanove Gaspare Gozzi in Domus Lucis. Skupina fantov, ki se zbira v ul. Risorta, pa je obiskala tržaški Radio, sejo deželne sveta in psihiatrično bolnišnico.

To je v glavnih obrisih delovanje naše skavtske organizacije. O jurjevanju, to je prazniku, ko stopijo v našo družino novi člani, pa bomo še posebej poročali.

Magda Jevnikar

Nastop zbora »Tone Tomšič«

Letošnja abonmajška koncertna sezona Glasbene matice se je zaključila v petek 18. aprila z nastopom APZ »Tone Tomšič« iz Ljubljane. Večer je bil obenem posvečen 30. obletnici osvoboditve. To dejstvo je v kratkem začetnem nagovoru poudaril

Chelston ni zame nova župnija. Tu sem že pasel duše v letih 1968-71. Sedaj je dušnopastirsko delo čisto drugačno kot takrat. Danes gremo v globino. Vse je prepleteno z organizacijami, ki jih je začel p. Tomažin. Vendar naše glavno delo so katehumeni. Do njih smo zelo strogi. Ni dovolj, da znajo katekizem, morajo tudi pokazati, da krščansko živijo. Sele potem jih krstimo. Drugo veliko delo je ureje-

ravnatelj Glasbene matice Gojmir Demšar. Sledil je koncert. Akademski pevski zbor je pod vodstvom Marka Munih zapel v prvem delu sporeda pesmi tujih avtorjev, v drugem delu pa slovenske pesmi, med temi več borbenih.

Sloves, ki ga uživa zbor, je privabil zelo številno občinstvo. Ljubitelji glasbe in zborovskega petja so popolnoma napolnili dvorano Kulturnega doma. Njihovo pričakovanje je bilo več kot izpolnjeno, saj je zbor potrdil svojo visoko kakovost ter navdušil poslušalce.

Sv. Ivan

V nedeljo 27. aprila je Slovensko amatersko gledališče iz Trsta gostovalo na odru našega Marijinega doma s farso »Markolla« italijanskega dramatika Daria Foja. Nastop se je posrečil, občinstvo je z vidnim zadovoljstvom sledilo odlični uprizoritvi. Seveda se je vsem zdela veseloigra prekratka.

Prijatelje našega Doma opozarjamo, da bodo nastopi na našem odru do 18. maja vsako nedeljo, in sicer ob 17. uri.

Škedenj

Tudi mi smo se hoteli oddolžiti vsem žrtvam zadnje vojne z udeležbo na skupni spominski proslavi v Gonarsu ter s proslavo v Domu.

V Gonarsu nas je bilo skupno s Kolonkovičani 220. Menimo, da bo 25. april v Gonarsu ostal v nepozabnem spominu našim ljudem, tako zaradi svečanosti kot tudi zaradi prijetnega vtisa, ki ga je dal vsem spomenik-kostnica, večini še neznan.

Naslednjo soboto in nedeljo je bila v Domu proslava v spomin padlim in dogodkom bližnje ter daljne preteklosti.

Ako govorimo o odporništvu našega ljudstva proti fašizmu, moramo začeti pri letnici 1919, torej ni tega samo 30 let. Tega se Primorci živo zavedamo in moramo vzeti zgodovino tako, kakor je, ne pa samo en njen del.

Pri proslavi je nastopila mladina in naš pevski zbor. V tolikih letih delovanja Doma smo sposobni večkrat sami pripraviti nastope z močmi našega kraja; tako je bilo tudi tokrat. Dober vtis je dal prisotnim naš pevski zbor, ki se je zadnje čase povečal z novimi mladimi močmi.

Za to priložnost so šolarji Skednja in Sv. Ane pripravili zelo zanimivo razstavo risb in spisov v zvezi s preteklostjo. Ob koncu svojega govora je Lojze Debelis naznanil prisotnim, da je sklenil odbor postaviti v Domu ploščo v spomin žrtvam vojne.

Maj je že tu in z njim šmarnična pobožnost. Vsak večer, tudi ob nedeljah in praznikih bodo šmarnice ob 8. uri zvečer.

V nedeljo 18. maja bo pa v naši verski skupnosti vesel praznik: prvo obhajilo naših najmlajših.

★

Hranilnica in posojilnica na Opčinah vabi na redni letni občni zbor, ki bo v prvem sklicanju 27. aprila 1975 ob 10. uri in v nedeljo 4. maja 1975 ob 10. uri v drugem sklicanju v Finžgarjevem domu na Opčinah, Narodna ulica 89 (zraven Hranilnice) s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo upravnega in nadzornega odbora, razprava in odobritev obračuna za poslovno leto 1974 ter razdelitev čistega dobička. 2. Izvolitev novih odbornikov in nadzornikov. 3. Določitev višine rednih in neposrednih kreditov posameznim obvezancem aktivnih in pasivnih obrestnih mer ter doplačilo na članski delež novovpisanih članov. 4. Slučajnosti.

★

Popravek. V zadnji številki Katoliškega glasa je bilo v dopisu o Marijinem domu v ul. Risorta v Trstu rečeno, da je bila udeležba zjutraj do 80, popoldne do 14. V resnici jih je bilo popoldne do 140, kar seveda zveni čisto drugače.

vanje cerkvenih porok. Prej na cerkveno poroko niso veliko dali, sedaj pa morajo skozi temeljito pripravo, če hočejo priti do nje.

Potem pove še, da se s. Zora pripravlja na zadnje izpite na univerzi, nakar bo odšla na novo mesto v deželi Botswana. Ob nedeljah imata p. Rudež in p. Tomažin vsak po tri maše, tri v angleškem in tri v nyanja jeziku.

Ob koncu pozdravljata vse znanke in prijatelje.

IVAN STANTA SE ZAHVALJUJE

Z Madagaskarja se je oglašil Ivan Stanta. Najprej prosi, naj se tudi javno zahvalimo g. Jožetu Kunčiču, župniku v Sv. Križu pri Trstu in njegovim vernikom za poslano pomoč v denarju. Med Križani je namreč nabral 150.000 lir in mu jih poslal. Potem nadaljuje:

Kakor veste, so tukaj 11. februarja ubili vladnega predsednika polkovnika Ratsimandrava. Pogreb je bil 16. februarja. Dne 13. februarja se je uprl del armade. Prišlo je do spopada in bilo je 21 mrtvih vojakov, veliko pa ranjenih. Večina upornikov se je potem vdala, del pa je zbežal z orožjem vred. Že en teden ne smemo javno maševati, šole in vsi javni prostori so zaprti. Prodaja alkoholnih pijač je prepovedana. Vse poti so zastražene; od 7. ure zvečer do 6. ure zjutraj je policijska ura. Radio oddaja samo muziko. Ne vem, do kdaj bo trajalo to izjemno stanje.

Na koncu tudi on vse lepo pozdravlja.

V tem času se je položaj na Madagaskarju pomiril in upati smemo, da je tudi g. Stanta v miru obhajal Kristusovo vstajenje s svojimi kristjani.

IZ SLOVENSKEGA MISIJONA NA MADAGASKARJU

Piše g. Silvo Česnik in pove, da so dobili štiri nove sestre. Pomagale bodo v dušnem pastirstvu, toda njihova pomoč bo segala tudi na socialno področje: počevalce bodo dekleta v šivanju, higieni, gospodinjstvu. Zelo prav jim bodo prišli trije šivalni stroji, ki so jih kupili s pomočjo števerjanskih dobrotnikov. Misijon tarejo precejšnje finančne skrbi, ker so domačini zelo revni in morejo komaj kaj malega prispevati za vzdrževanje misijona. G. Silvo sam je pa znova bolehen. Oglasila se je stara bolezen, od katere na zadnjih počitnicah v Evropi ni prav ozdravel. Pošilja lep pozdrav vsem misijonskim prijateljem na Goriškem.

P. JOŽE CUKALE DJ

12. in 15. marca sem spet prejel po 40.000 lir, ki so bile poslano iz Gorice. Ta denar ne bo šel za »zvon ljubezni«, ki bi si ga tudi radi nabavili, temveč ga bom dal dve-ma družinama, kjer oče in mati bolehata brez upanja na zaslužek in gledata ponoči s postelje naravnost v zvezde, podnevi pa v sonce. Čez dva meseca (pismo je od 27. marca) bo prišel divji monsun in do takrat upam, da bo 16 ljudi imelo z vašim denarjem streho nad glavo, prav toliko duš pa bo hvalilo Boga na suhem. To naj bo, dragi dobrotniki, moja zahvala in kratko voščilo, a polno hvaležnosti, za letošnjo veliko noč.

ANDREJ MAJČEN SDB

Takole zvečer ob enajstih se vržem zmučen na posteljo, pa včasih še ne morem zaspati, saj je toliko reči, ki se mi vrte po glavi...

V Saigonu se kuha in morda se bo skuhalo v teh dneh (pismo nosi datum 4. aprila). Na cestah so ozki prehodi, zavarovani z vrečami prsti in peska in z bencinskimi sodi. Proti komu, za koga? Te dni bodo z velikimi avioni odpeljali 2.000 otrok brez staršev; Vietnamci so kar veseli, da se operejo te sramote, ki jo je vojaka rodila.

In jaz? Pripravljam se, da izročim ravnateljsko službo našemu šolskemu svetovalcu, ki je domačin, če bodo tako odredili predstojniki. Vendar se na stara leta ne bi rad vozil po svetu kot begunec. Filipinski inšpektor vabi naše Vietnamce, naj bi šli tja, posebno novinci in bogoslovci.

Naš ekonom se nekam živčno grabi za brado. Prejel je telegram iz Kanade, v katerem je rečeno: »Vzemi pižamo in se vkrcaj na prvo letalo!« Nas evropskih salezijanskih misijonarjev je le malo. Eden je Holandec, ki je vedno hvalil komunizem. Sedaj pa se mu čudno hlače tresejo. Jaz sem skušal biti vedno v vsem korekten, a človek nikoli ne ve...

Ob vstalem Kristusu in velikonočnih dogodkih ne pozabimo na trpeče ljudi v misijonih in na misijonarje tam doli.

Protestiramo!

Kot so poročali časopisi in kot poroča tudi Katoliški glas na drugem mestu, je ob zadnjem obisku predsednika Leoneja v Trstu bila pri njem tudi slovenska delegacija. V njej je bilo pet članov. Ker je ta delegacija zastopala tako slovenske politične kot kulturne organizacije, protestiramo, ker v njej ni nobenega zastopnika slovenskih katoliških prosvetnih central ne iz Trsta ne iz Gorice, bil pa je zastopnik SKGZ. Znova poudarjamo, da smo proti monopolu, ker dišijo po diktaturi.

Slovenska prosveta - Trst
Zveza slov. katol. prosvete - Gorica

Množičen pristop k Slovenski skupnosti

Delovanje goriške Slovenske skupnosti in zadnji dogodki v našem zamejskem političnem življenju nas navdušujejo in prijetno presenečajo zaradi vsesplošnega slovenskega prebujenja in celotne zavzetosti. Treba je tu poudariti predvsem razgibano delovanje goriške Slovenske skupnosti, obenem pa še ustvarjanje novih in trdnih temeljev za deželno politično osveščenje s strani tržaške Slovenske skupnosti.

Zamejski Slovenec se vedno trdneje pričuje, da ga samo lastno slovensko predstavništvo lahko učinkovito brani pred vsemi možnimi načini potujčevanja in preziranja. Zato z veseljem pozdravljamo

žinske člane in prijatelje zbora. Kot lansk leto smo se zbrali v Ušjah nad Rubijami na posestvu g. Mihe Tomšiča, kateremu se na tem mestu še posebej zahvaljujemo za dobroto, ki nam jo je izkazal. Naleteli smo na prekrasen dan; vse je bilo razigrano in veselo ter tudi nekoliko... okroglo, vendar vse v dostojnih mejah in brez pretiravanj, kakor se spodobi ob podobnih priložnostih. Jožko in Ivo sta imela glavno besedo pri klobasah in piščancih, drugi so jima pridno pomagali. Štmavski Silvan je pripravil iz svoje kleti izborna belo in črno kapljico. Pesem se je razlegala za pesmijo in ob koncu smo si še rekli: nasvidenje na enaki prireditvi prihodnje leto!

Sestanek med Slov. skupnostjo in goriško mladino

V soboto 26. aprila je bil v Gorici sestanek med predstavniki Slovenske skupnosti in goriško slovensko mladino. Za ta prvi sestanek je dalo pobudo akademsko društvo SKAD. Na sestanku so predstavniki Slovenske skupnosti obrazložili pomen in vlogo novoustanovljene politične stranke demokratičnih Slovencev in odgovarjali na vprašanja prisotnih. Mladi so pokazali veliko zanimanje za politično življenje med slovensko manjšino in iznesli vrsto predlogov, zlasti za povečanje stikov med stranko in mladino. Domenili so se še za širši sestanek z mladino, ki bo v kratkem.

Slovenska skupnost - Gorica ob dnevu osvoboditve

25. aprila so predstavniki Slovenske skupnosti iz Gorice položili venec na spomenik padlih partizanov na glavnem pokopališču v Gorici. Prav tako so v imenu goriških Slovencev poneli venec v kostnico v Gonarsu na skupni proslavi s Tržačani.

Zbiranje podpisov za slovensko KANDIDATNO LISTO

15. junija letos bodo občinske in pokrajinske volitve. Zato se tudi mi pripravljamo nanje in vabimo vse zavedne Slovence, da nam pri tem delu pomagajo.

V ta namen bo v petek 2. maja ob 20. uri v Katoliškem domu v Gorici, ulica XX. septembra 85 zbiranje podpisov za kandidatno listo Slovenske skupnosti. Prisnite s seboj osebno izkaznico ali kak drug veljaven dokument (patent, prepustnico, potni list).

Slovenska skupnost - Gorica

Olympia - Lambertini S. 3 : 2 (15 : 11, 15 : 12, 13 : 15, 4 : 15, 17 : 15)

V soboto je Olympia tesno premagala ekipo iz Vidma Lambertini Sportivo in tako ohranila prvo mesto na vrhu lestvice skupno s Torriano iz Gradiške. Rezultat je vsekakor pozitiven, vendar smo s tesno gledali, kako je v zadnjih setih Olympia izgubljala teren. Po prvih dveh zmagovitih setih, ko smo vsi pričakovali zmago 3 : 0 je nenadoma klonila in v četrtem setu dobesedno odpovedala; o tem zgovorno pričajo številke. V zadnjem setu je nastopila v standardni postavi (manjkal je le Ferfolja) in po trdem boju zmagala.

Videlo se je, da nekateri igralci, kljub poštenosti niso imeli srečnega dne. Pričakujemo, da se bo to izboljšalo, kajti v soboto čaka igralce Olympije težka tekma v Trstu z Acli S. Giacomo. V prvem kolu je bila Olympia zmagovalna; bo tako tudi v povratnem kolu? Na razpolago bo avtobus za navijače, ki bo odpeljal s Travnika ob 19. uri.

DAROVI

Za tiskovni sklad Katol. glasa: V. L., Rim, 10.000 lir.

Za Zavod sv. Družine: v počastitev spomina pok. Marice Tuta so zbrali Peca, Golob, Marangi, Dellago, Kovačič, Zotter, Erdas in Križman 10.500 lir; v isti namen je dala družina Nanut iz Štandreža 20.000, družina Hvala pa 10.000 lir; družina Franko je namesto cvetja na grob pok. Marice Tuta darovala 10.000 lir.

Za društvo »Standrež«: prijatelj namesto cvetja na grob očeta Franca in Natkota Antonič 10.000 lir.

Za društvo »Podgora«: prijatelj namesto cvetja na grob očeta Franca in Natkota Antonič 10.000 lir.

V spomin pok. sestre daruje N. N. za Alojzijeve, za slovenske misijonarje in za gladojuče po svetu po 10.000 lir.

Ob svojem rojstnem dnevu daruje Franc Simčič za slovensko duhovnijo v Gorici in za Alojzijeve po 25.000 in za Zavod sv. Družine 50.000 lir.

Za cerkev na Banah: družina Vidali 600; Marija Gergič 2.000; Lora in družina 5.600; Zofija Gorup 2.000; družina Ban 600 lir.

Za cerkev v Ferlugh: družina Ferluga 2.000; Regina Markon 50.000; Marija Markon 10.000; družina Andolšek 5.000; N. N. 10.000; Renato Brišček 3.800; Olga Piščanec 10.000; Tončka in drugi 1.100; družina Stubelj 5.000; družina Tudor 10.000; Gemma Mantovan 5.000; Ferluga, Trst, 1.000; Bernarda Borjan 5.000; Anica Ferluga 2.000; N. N. v spomin na sina 10.000; Bellafontana 1.600 lir.

Za cerkev na Opčinah (od novembra 1974 dalje): Lojzka Škerlavaj 2.000; Roman Škerlavaj 1.500; družina Darij Vremec 10.000; družina dr. Ivan Hrovatin 10.000; Polin 7.500; Viktorija in Vetka Vremec 5.000; družina Čok-Križnič 10.000; Zora Čok 10.000; Justina Planinšek 10.000; Marija Sosič 2.000; družina Pahor 2.000; Lojzka Škerlavaj 2.000; družina Ravbar 10.000; družina Palič Ferdinand 3.500; družina Josip Milčič 10.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

Opozorilo dopisnikom. Zaradi praznika Gospodstva vnebohoda, ki bo prihodnji četrtek 8. maja, bo naš list izšel že v sredo 7. maja, paginacija pa bo v torek 6. maja popoldne. Dopisi naj bodo na uredništvu do ponedeljka zvečer.

OBVESTILA

Slovenska duhovnija v Gorici

Smarnice bodo vsako jutro ob 6.45 v stolnici, ob 20. uri pa pri Sv. Ivanu, ob kratki združeni z mašo.

Srečanje bolnih in bolehnih bo v sredo pred praznikom vnebohoda popoldne ob 3. uri v cerkvi sv. Ivana z mašo.

Prvo sv. obhajilo bo v nedeljo 11. maja ob 9. uri na Travniku.

Seja ZSKP bo na sedežu v ponedeljek 5. maja ob 20.30. Vabljeni vsi zastopniki društev in včlanjenih organizacij.

SSG - Kulturni dom v Trstu: gostovanje Makedonskega narodnega teatra iz Skopja bo v sredo 7. maja ob 20.30 izven abonmaja z delom »Živko Čingo, zid, voda«. - V četrtek 8. maja ob 16. uri bo isto gledališče izven abonmaja igralo Izak Babelj, Sončni zahod.

Mohorjeva družba v Celovcu in Dom prosvete v Tinjah na Koroškem sta zadnje čase izdala več knjig. Med njimi so: A. Trstenjak V znamenju človeka - 1.000 ter Stara in nova podoba družine - 1.000 lir; V. Fajdiga: Trpljenje Kristusovo, utrdi me (premišljevanja o trpljenju) - 1.200 lir; Dr. Stefan Steiner: Ko se poročata (Ljubezen in seks) - 1.300 lir; Gospodarsko-socialni problemi koroških Slovencev (Predavanja in razprave pozimi 1973/74 v Domu prosvete v Tinjah) - 2.000 lir; Jakob Kolarič: Skrivnost vere (32 premišljevanj o presveti Evharistiji) - 1.300 lir; Rožni venec (Misli k posameznim skrivnostim), priredil župnik F. Zergol - 200. lir. Vse omenjene knjige so na voljo v Katoliški knjigarni v Gorici.

★

Popravek. V članku »O nekem nagradnem natečaju« v prejšnji številki našega lista je treba brati: »Pravijo, da bo razpisani natečaj za berili za 1. (in ne 4.) in 5. razred naših osnovnih šol.«

★

LJUBLJANSKA TV

Spored od 4. do 10. maja 1975

Nedelja: 11.00 Ljudje in zemlja. 12.05 Otroška matineja. 12.55 Pisani svet. 13.30 Angleški nogometni finale. 15.00 Gimnastika za ženske. 18.15 Življenje L. da Vincija. 21.05 Košarka Jugoslavija: Kuba.

Ponedeljek: 17.35 Japonske lutke. 18.05 Od zore do mraka. 18.40 Količinsko odmerjena dieta. 20.05 »Pot domov«, drama. 20.50 Kulturne diagonale.

Torek: 17.40 Sonce riše. 18.15 Egipt za časa Tutankamona. 21.00 »Thibaultovi«.

Sreda: 17.25 Viking Viki. 18.05 Slovenj-gradec. 18.40 Po sledh napredka. 20.05 »Smrt se imenuje Engelchen«, film. 22.15 Povodni mož.

Četrtek: 18.10 Vzpon človeka. 20.00 Praznična prireditve - Sarajevo.

Petek: 15.30 Vojaška parada. 21.00 »To ljudstvo bo živelo«, film.

Sobota: 15.55 Nogomet Vojvodina: Dinamo. 18.10 Učitelj dnevnika. 20.50 Glasbena parada »Tri srca« (Radenci). 21.40 »Past za generala«, film.

Slovenci v zamejstvu se bomo rešili samo z združenim zvestobom narodni biti!

RADIO TRST A

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 22.45. Dejstva in mnenja: 14.30 (samo ob delavnikih).

Sport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Spored od 4. do 10. maja 1975

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 10.15 Poslušali boste. 11.15 Mladinski oder: »Pisana žogica«. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Glasbena skrinja. 13.00 Kdo, kdaj, zakaj. 14.30 Nedeljski vestnik. 15.45 »Zvok je brez teže«. Drama. 17.00 Operetna fantazija. 17.30 Sport in glasba. 18.30 Nedeljski koncert. 19.15 Zvoki in ritmi. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika.

Ponedeljek: 11.40 Radio za šole. 12.00 Opoldne z vami. 14.30 Pregled slov. tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Radio za šole. 18.50 Baročni orkester. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 20.35 Slovenski razgledi. 22.15 Glasba v noč.

Torek: 11.35 Pratika. 12.50 Medigra za pihala. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.30 Komorni koncert. 19.10 Čopova pisma. 19.25 Za najmlajše. 20.35 Smetana: »Vdovi«, opera. 22.15 Nežno in tiho.

Sreda: 11.40 Radio za šole. 12.00 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Radio za šole. 18.50 Deželni koncerti. 19.10 Avtor in knjiga. 19.30 Zbori in folklor. 20.35 Simfonični koncert. 21.45 Motivi iz filmov.

Četrtek: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Beethoven. 10.30 Praznična matineja. 11.15 Mlad. oder: »Kaj vse veter zna«. 11.35 Slovenski razgledi. 14.45 Country in western. 15.30 Orkester pripoveduje. 16.15 Sestanek v Parizu. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.30 Skladatelji naše dežele. 19.10 Narava in sodobni človek. 19.20 Za najmlajše. 20.30 »Poplavljeni mravljšček«. Igra. 22.00 Sprostitev ob glasbi.

Petek: 11.40 Radio za šole. 12.00 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Radio za šole. 18.50 Sodobni slov. skladatelji. 19.10 Slovenska povojna lirika. 20.35 Delo in gospodarstvo. 20.50 Koncert. 21.20 V plesnem koraku.

Sobota: 11.35 Poslušajmo spet. 15.45 Avtoradio. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Koncertisti naše dežele. 19.10 Škedenjski etnografski muzej. 19.40 Pevska revija. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 »Alamut«. Dramatiziran roman. 21.30 Vaše popevke.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 70 lir, osmrtnice 100 lir, k temu dodati 12% davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

ZAHVALA

Toplo se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ob težki izgubi našega dragega očeta

Franca Antonič

Se posebno se zahvaljujemo dekanu msgr. Zoržu, podgorskemu župniku M. Mazori za pogrebno mašo, pevskega zboroma »Mirko Filej« in cerkvenemu zboru iz Standreža, darovalcem cvetja in vsem, ki so dragega pokojnika spremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoča žena, sinovi z družinami ter sestra Ernesta in Angela

Standrež - Podgora - Pulj - Milan, 29. aprila 1975

Korsič

Podjetje, ki je od obrtniških izkušenj prešlo v trgovinsko dejavnost

NOVA PRODAJALNA POHIŠTVA VAM NUDI

- serijsko pohištvo
- pohištvo po meri
- preureditve

OBIŠČITE NAS!

POSEBNI POPUSTI

TRST

Ul. S. Cilino, 38 (pri cerkvi sv. Ivana)

Tel. 54390

ustanavljanje sekcij na Goriškem, ki nastajajo po vseh krajih, kjer žive Slovenci.

Opaža se, da je zanimanje za Slovensko skupnost vedno večje. Glavno strankino tajništvo v Gorici je ubralo pravo pot, ker je dalo možnost vsej slovenski javnosti, da lahko sodeluje pri presnavljanju in utrjevanju stranke.

Ob ustanavljanju sekcij v goriški okolici in v Krmini je treba poudariti predvsem veliko zanimanje naših ljudi za Slovensko skupnost, v prvi vrsti pa prijazne in iskrene odnose med volivci in glavnim tajništvom. Vsi prisotni na teh sestankih so hoteli slišati jasno in odkrito besedo o vseh naših problemih in so obenem zatrdili, da odklanjajo vsako vsiljevanje od zgoraj, ker bi bilo žaljivo in nesprejemljivo za nje same.

Vsi zamejski Slovenci moramo biti ponosni na take ljudi, ki s treznim in poštenim dialogom prispevajo k ustvarjanju močne in krepke slovenske politične organizacije, prav tako pa sta lahko ponosni deželni tajništvi v Trstu in v Gorici, da sta znali v pravem trenutku priključiti v svoje vrste slovenskega človeka, da se ne bi izgubil v tujem okolju. Somišljeniki Slovenske skupnosti v naši deželi so že številni in bodo vedno bolj. - V. L.

O delovanju moškega zbora

»Mirko Filej«

Po zadnjem občnem zboru je bilo delovanje te naše pevske skupine zares bogato. Saj se je udeležil koncerta v Domu glasbe na Koroškem, Primorska poje v Trstu, pel je na spominski proslavi v Standrežu, v Steverjanu, objubil je sodelovanje na prvomajski proslavi v Rupih ter ob proslavi v Katoliškem domu v Gorici v nedeljo 4. maja popoldne, ko bodo tam odkrili doprni spomenik mučencu Lojzetu Bratužu.

Pred nami je tudi tekmovalje »Seghizzi«, s katerim se ni šaliti, če hočemo dostojno predstaviti našo slovensko skupnost. Je pa tudi vprašanje vaj, saj so naši pevci zraven delavcev še kmetje, ki po delu v tovarni nadaljujejo z nadurami na domačem polju. Tudi poletna ura ni ravno blagoslov za večerne sestanke in pevske vaje.

Pri našem zboru pa skrbimo tudi za družabno plat in tako smo v nedeljo 20. aprila organizirali piknik za pevce, dru-

Iz Beneške Slovenije

Msgr. Zdravko Birtič — častni kanonik čedadski

Vidamski nadškof Battisti je te dni imenoval msgr. Zdravko Birtiča, župnika v Dreki v Slov. Benečiji, za častnega kanonika čedadskega kapitlja. Slovenska javnost v zamejstvu in še posebej ljudstvo v Slov. Benečiji je z veseljem in zadoščenjem sprejela to novico.

Msgr. Zdravko (Valentin) Birtič se je rodil v Ruoncu nad Nadižo 20. decembra 1909. Gimnazijo in bogoslovje je študiral v Vidmu in bil posvečen v mašnika leta 1933. Kot dušni pastir je služboval sprva v Osojanih v Reziji (1933-36), zatem v Mersinu pod Matajurjem (1936-47) in od leta 1947 dalje v Dreki. Med zadnjo vojno je rešil pred uničenjem vas Mersin, ko je med streljanjem tekel v Podbonesec na nemško komando prepričevati poveljnika, da niso treh kozakov ubili prebivalci Mersina.

Msgr. Zdravko je idealna, nadvse mehka pesniška duša, ki v verzih in prozi odkriva lepoto beneške zemlje, dobroto in povezanost na rodno grudo beneških Slovencev, požrtvovalnost in trpljenje Slovenski Benečiji zvestih sinov. Napisal je lepo vrsto domoljubnih pesmi, prigradnic ob življenjskih jubilejih in značilnih praznovah. Zelo občutna je njegova pesem, ko toži nad krivicami, ki bičajo njegovo ljudstvo, in nad bolečino, ki spremlja tisočere izseljence v tujino v borbi za vsakdanji kruh. Pridno je sodeloval in sodeluje v Trinkovem koledarju, v verskem listu »Dom« in tudi v koledarju Goriške Mohorjeve družbe. Leta 1972 je predaval o Benečiji na Geografskem inštitutu v Ljubljani, leta 1973 na študijskih dneh v Dragi.

Msgr. Birtič zasluži, da bi v najkrajšem času postal dejanski kanonik stolnega kapitlja v Čedadu, tako da bi bilo spet zasledeno mesto »slovensko-beneškega kanonika«, kot je bila stara navada. Samo potem se bo lahko govorilo o enakopravnosti vseh ljudstev v osrčju Cerkve, o pravičnosti, ki je temelj urejenega družbenega in še posebej cerkvenega življenja. Novemu monsignorju priručna voščila in iskrene čestitke! - R. K.